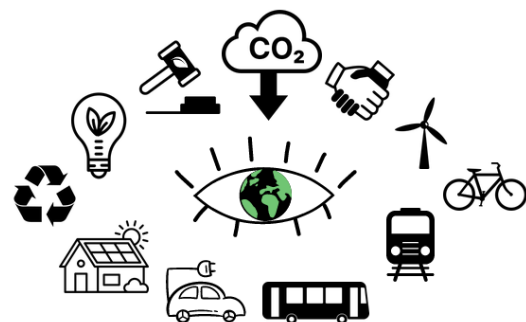

The Best Measures to Combat Climate Change in Norway

Faktaark Norge

Dette dokumentet identifiserer noen av de vellykkede klimatiltakene i Norden og Baltikum og som kan inspirere norsk energi- og klima politikk.

Oversikten er et resultat av analyser utført av miljøorganisasjoner fra Danmark, Sverige, Latvia, Litauen, Hviterussland, Ukraina og Norge

Klimalov

Klimalover er en viktig juridiske rammer for klimatiltak. Den norske klimaloven bør hente inspirasjon fra Danmark. Den norske loven har mål for 2030 og 2050, men mangler bindende mål for de mellomliggende årene. I tillegg til sikre nødvendig fremdrift og plassere ansvar for at målene nås, bør Norge etablere et sektorvis veikart og et selvstendig klimaråd for å overvåke fremdriften og effekten av tiltakene.

Ingen nye lisenser for petroleumsutvinning

Petroleumssektoren er en stor kilde til utslipp i Norge (11,5 millioner tonn CO₂-e). Ingen utdeling av nye lisenser vil bidra til en langsiktig utfasing av denne sektoren. Ifølge Norges egne klimamål og Paris-avtalen er det ikke rom for ytterligere utvidelse av sektoren.

Når et nytt felt settes i drift, vil i produksjon typisk flere tiår og dermed vare langt inn i andre halvdel av vårt århundre. Det bør derfor settes en stopper for å åpne nye områder for leting og det bør utarbeides en strategi for hvordan den norske oljen og gassindustrien kan avsluttes.

Karbonavgift

Karbonavgift er et virkemiddel for å «få forureneren til å betale» og fremme mer klimavennlige alternativer. Norge har vært et foregangsland med tidlig innføring av karbonavgifter og avgiftsnivået er fortsatt relativt høyt. I tillegg er en jevn og betydelig økning annonsert. Det er rom for ytterligere økning i karbonavgift og andre miljøavgifter. Det kan innføres som en grønn skatteomlegging hvor andre avgifter reduseres proporsjonalt. Økt karbonavgift kan også fordeles tilbake til befolkningen med en flat sats som gjør de med lavt forbruk og utslipp tjener på omleggingen. lavinntektshusholdninger kompenseres.

Energieffektivisering i bygg er viktig

Norges energieffektiviseringspolitikk henger etter. EUs lovgivning driver energieffektivitet i medlemslandene, men lignende tiltak er ikke innført i Norge. Norge mangler en strategi for energioppgradering av bygg. Til dette trengs en pakke med virkemidler som kombiner reguleringer, bedre informasjon, lån og tilskudd. Energisparing i bygningsmassen kan frigi store mengder fornybar elektrisitet som kan brukes i elektrifisering og avkarbonisering av andre sektorer.

Forbar energi

Norges elektrisitetsproduksjon er 100 % fornybar, men elektrisiteten dekker kun rundt

Nordisk-Baltisk arbeidsgruppe: The Best Measures to Combat Climate Change

Forfattere:

- Gunnar Boye Olesen, Judit Szoleczky, **INFORSE-Europe, Danmark**
- Reinhold Pape, Fredrik Lundberg, **AirClim Secretariat, Sweden**
- Dag Arne Høystad, **Norges Naturvennforbund Norge**
- Jānis Matulis, **Latvian Green Movement, Latvia**
- Domantas Tracevičius, **Circular Economy, Litauen**
- Irina Sukhy, Uladzimir Rak, **Ecohome, Belarus / Ekokoncepcija, Litauen**
- Sofia Sadogurska, Kostiantyn Krynytskyi, **Ecoaction, Ukraina**

Koordinator:

Gunnar Boye Olesen
gunnar.olesen@inforse.org

Supported by:

Nordic Council of Ministers,
AirClim, and INFORSE-Europe.

halvparten av energiforbruket. For å unngå stor vekst i etterspørselen etter elektrisitet med medfølgende konflikt rund bruk av arealer og natur, er det nødvendig å iverksette tiltak som:

- Prioritering av energieffektivisering og alternativer til elektrisk oppvarming i bygg
- Bruk av solcellepotensial på bygninger og andre byggemiljøer
- Ingen ytterligere elektrifisering av petroleumsinstallasjoner som uansett bør fases ut gradvis
- Utvikle 0-utslippsteknologier i prosessindustri i stedet for energikrevende CCS og hydrogen.
- Øke bruken av biogass fra avfallsressurser som gjødsel i landbruk og oppdrettsanlegg

Utfasing av fossilt brensel

Norge var tidlig ute med å fase ut av oppvarming med fossilt brensel i byggsektoren i 2020 og mer enn 90 % av nye personbiler er elektriske. Ytterligere overgang til fornybare alternativer må gjøres med tanke på energieffektive løsninger der tiltak for næringer som skal være med oss etter 2050 prioriteres:

Vi har spesielt identifiserte følgende forhold:

- Overgang til hydrogen må begrenses til bruk av grønt hydrogen og kun for bruk i sektorer som vanskelige å av-karbonisere på annen måte. Produksjon av hydrogen har store energitap og er langt mindre effektiv enn direkte elektrisitetsbruk
- Bruk av bioenergi må begrenses, både for å eliminere import av ikke-bærekraftig ressurser og for å redusere/unngå lokal luftforurensning.
- Fase ut fossilbasert oppvarming i industrien
- sette krav til utslippsfrie byggeplasser
- Stopp salget av nye fossildrevne biler
- Tilrettelegge for elektrifisering av skipsfart med både ferger, fiskebåter og mindre lasteskip

Transportpolitikk

Transportpolitikk er viktig for å bryte trenden med stadig økende energibehov til transport som gjør det svært vanskelig å lage reell utfasing av alle klimagassutslipp i transport. Noen av hoveddelene av politikken for å møte det mål er:

- Transporteffektiv arealplanlegging som reduserer transportbehov og muliggjør mindre transportbehov og økt bruk av kollektivtransport, sykkel og gange.
- Utvikle internasjonale tog togforbindelser, Ikke minst nattog, etter eksempelet i Sverige med nye nattog fra Stockholm og Malmø til Hamburg og Berlin.

Andre tiltak

Det finnes også andre gode avbøtende tiltak, som:

- Retningslinjer for reduksjon av matsvinn.
- Retningslinjer for mer plantebasert mat
- Landbrukspolitik for å redusere utslipp fra landbruk og landbrukssatsinger, som gjødsel.
- Tilrettelegge for en mer bærekraftig livsstil, redusere transportbehov, boligstørrelse og forbruk.
- Fremme sirkulær økonomi for å redusere klimaavtrykket til forbruk.

Ikke alle avbøtende tiltak er gode, og vi foreslår å ikke utvide følgende avbøtende tiltak:

- CCS på forbrenning av fossilt brensel med biomasseforbrenning som kompenserer rest-utslipp. Det fins ikke nok bærekraftig biomasse til å realisere dette.
- Flytende biodrivstoff som ofte har tilsvarende klimagassutslipp som fossilt brensel.
- Hydrogen og e-fuel har store energitap ved transformasjon og alternativer bør prioriteres.
- Atomkraft vil komme for sent og være en dyr løsning for å erstatte dagens utslipp.